

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József Ióherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A kormány és a kisebbségek.

(Bucuresti, november 19.) Az Universal nagy cikkben vádat emel a Bratianu-kormány ellen, hogy az Genfben keresztült olyan nagy engedményeket tett a románai kisebbségeknek, hogy ezek alapján sértik a békeszerződéseket, valamint az ország biztonságát. A kormány ma délután hivatalos közleményt adott ki, amelyben ezeket a híreszteléseket a legkategorikusabban megcáfolja s kijelenti, egyáltalában nem adott és nem ad senkinek sem olyan engedményt, amely a legcsekélyebb aggodalomra is okot szolgáltatna. Hangsúlyozottan kijelenti a kommuniké, hogy a kormány soha és semminemű eseményekben nem téveszt el szem elől az ország érdekeit s minden törekvése odairányul, hogy intézkedéseivel az ország javát szolgálja.

Az ellenzék

külföldi tőkét hív az országba.

(Bucuresti, november 19.) Az egyesült ellenzéki pártok vezérőbízottsága elhatározta, hogy kormányrajutás esetén az állami vállalkozások kommercializálását revizió alá veszik s igyekeznek a külföldi tőkét minél nagyobb mértékben bevonni az ország közgazdasági életébe.

Megismélik a prágai konferenciát.

(Bucuresti, november 19.) Kormánykörökből eredő híradások szerint, arra való tekintettel, hogy a prágai pénzügyi konferencia nem járt minden tekintetben megfelelő eredménnyel, új konferencia összehívása válik szükségessé, amelyre az előkészületek már meg is történtek.

Eltiltották

a külföldi munkások behozatalát
Százharmincöt ezer munkanélküli van az országban.

(Cluj-Kolossvár, november 19.) A szakszervezeti tanács nemrégiben megállapította, hogy Románia területén 135.000 munkanélküli munkás van. Ennek alapján feltételezték a kormányhoz s kérte a munkanélküliség enyhítését. Az intervenciónak meg lett a hatása: a kormány a külügyminisztérium útján értesítette az összes külképviseletet, hogy külföldi szakmunkások, hivatalnokok és kereskedelmi alkalmazottak állandóbb tartózkodásra nem jöhetnek be Románia területére s látogatás esetén is csak 15 napi tartózkodás engedélyezhető számukra. Ez a rendelkezés nem vonatkozik külföldi nagyvállalatok képviselőire, vagy kereskedelmi utazókra.

Királyi vadászat lesz Aradmegyében. „Kalandorkirály” ül Magyarország trónjára? — Majláth püspök bejelentette az iskola-javaslat enyhítését. — Repülőkatasztrófa Clujon. — Rejtelmes gyilkosság Bucures-tiben. — Kiraboltak egy fakerti kereskedőt. — Márffy szabadlábra helyezését kéri. — Szélhámós pesti detektívfelügyelő. — Új Tolsztoj-szindarabokat fedeztek fel.

Lemond a német kormány.

Anglia ratifikálta a locarnoi szerződést.

(Bérlin, november 19.) A minisztertanács hosszas vita után elhatározta, hogy minden körülmények között aláírja a locarnoi szerződést. A minisztertanácsról kiadott kommuniké szerint a birodalmi kormányt az az általánosán történt megállapítás vezette, hogy a locarnoi szerződés új európai éra kezdetét jelenti. Hír szerint a szerződés aláírása után a kormány le fog mondani és a kormányt úgy rekonstruálják, hogy a baloldali pártok is támogathassák. A lemondás azonban csak formai lesz és az célja, hogy a

kancellár a tárcák betöltésénél szabad kezet kapjon. Londoni jelentés szerint az angol alsóházban az eredeti terv ellenére élénkebb vita előzte meg a locarnoi szerződés ratifikálására vonatkozóan beterjesztett kormányjavaslatot. A munkáspárt szóokat interpelláltak meg több irányban a kormányt és Macdonald azt kívánta, hogy a javaslat megszavazása előtt szerezzék meg a dominumok hozzájárulását. Végül is az alsóház 375 szavazattal 13 ellenében hozzájárult a szerződés ratifikálásához.

Erdélyben

viSSzaállítják az esküdtszéket.

Izgalmas interpellációk a kamara mai ülésén.

(Bucuresti, november 19.) A kamara ma délutáni ülésén Orleanu elnökölt, a miniszterek közül Lepadatru és Tatarescu voltak jelen. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, minthogy már előzetesen híre járt annak, hogy fontos interpellációk fognak elhangzani a kamara mai ülésén. Az első interpelláló dr. Lascu Demeter volt; három kérdést intéz a kormányhoz: 1. Igaz-e, hogy a kormány a magánoktatásról szóló javaslatot elküldötte a Népszövegnek, miután már előzetesen ígéretet tett arra, hogy azon jelentős módosításokat hajt végre? 2. Igaz-e, hogy Henry Barbusse azért jött Romániába, hogy itt a szó teljes értelmében vizsgálatot tartson? 3. Igaz-e, hogy Tatarescu miniszter Barbusse rendelkezésére bocsátotta a Besszaráblára vonatkozó összes aktákat? Az interpelláló egyik kérdésére sem kapott választ.

Stefanescu botosani képviselő a tisztviselőkérdést teszi szóvá s anyagi helyzetük javítását sürgeti. Amíg a kormány — mondja — meg nem oldja ezt a kérdést, nem is lehet csodálkozni, hogy a tisztviselők kénytelenek illegális cselekedeteket elkövetni. Majd a chi-senevi subprefektus tulkapásait teszi szóvá. Elmondta, hogy a ma-

zongazdasági kamarai választásoknál parancsot adott arra, hogy az ellenzéki szavazókat még fegyverrel is akadályozzák meg szavazójoguk gyakorlásában. Mikor egy csendőrtiszt ezt a parancsot híven követte, s emiatt törvényszék elé került, a bíróság felmentette, mert a subprefektus egy meghatalmazását mutatta fel, amelyben expressis verbis benne volt, hogy fegyverét használhatja.

Jorga Miklós hasonló választási visszaélést mond el, amely Valea Muntieniben történt, s a megsértett választót saját névjegyével Tatarescu miniszterhez küldte, de az, a névjegy dacára, elégtételt nem kapott.

Orleanu liberális képviselő: Kicsoda Ön, hogy Tatarescu respektálja az Ön névjegyét?

Jorga: Semmiesetre sem vagyok olyan személyiség, mint Ön.

Jorga azzal fejezi be interpellációját, hogy az ilyen megismétlődő eseteken segíteni kell, mert a helyzet már valósággal létszembeejtő.

Ezután átterelte a napirendre az esküdtszéki módosításáról szóló javaslat tárgyalására, amelynek a legnagyobb érdekessége az, hogy Erdélyben visszaállítják az esküdtszéki intézményt. Esküd-

szék azonban csak táblai székelyen fog működni, ennek körzeti hatáskörét így állapították meg. A brassói tábla esküdtszéke a Brassó, Szeben-, Háromszék- és Nagyküküllő-megyét törvényszékek területén illetékes; a kolozsvári a kolozsmegyei, beszterceli, dési, tordaai törvényszékek; a nagyváradai a Bihar-, Szatmár-, Szilágy- és Máramaros-megyét törvényszékek; a temesvári, az aradi, karánsebesi, hunyadi, hargosi és temesvári törvényszékek; a marosvásárhelyi a csikmegyei, az udvarhelyi és kisküküllőmegyei törvényszékek területére illetékes. Néhány kisebb felszólalás után a kamara ülése véget ért.

Az elforgácsolt

szavazatok hoztak többséget a cseh koalíciónak.

Százhatvanhét kormányparti, százharminchárom ellenzéki mandátum van Csehszlovákiában.

(Prága, november 19.) A csehszlovák parlamenti választások harmadik menetének során most osztották fel a maradékmandátumokat, amelyek egészen megváltoztatták az eddigi képet. Sem a zsidó pártok, sem a Stransky, sem Lelley, Bazovsky, Rubnik, Mikle, Prasek és több más kis párt nem érte el a minimális választási számot s ezért körülbelül 385.000 szavazat került a harmadik szkrutinumban felosztásra. Ezek ellenértékül 15 mandátumot osztanak fel a jórésben csehszlovák kormányzó pártok között. Mivel a csehszlovák pártok közül ellenzékben csak a Hlinka-párt áll, mert a kommunisták listáján a legkülönbözőbb nemzetiségek foglalnak helyet, a 15 mandátumból 13 jut a koalíciós pártoknak. Ilyenformán az agrárpártnak körülbelül 45-46, a szociáldemokratáknak 32, a nemzeti szociálistáknak 29-30, a cseh néppártnak 30, az iparospártnak 15 és a nemzeti demokratáknak 14 mandátum jut. A koalíciónak eszerint 167 mandátuma lesz, míg az ellenzék csupán 133 mandátumra számíthat, úgy, hogy az új koalíciónak 34 mandátumnyi többsége lesz. A magyar nemzeti párt és a magyar keresztényszocialista-párt 9 képviselői mandátumot szerzett, a szenátusba öt magyar kerül. Ruszinszko-ban 1920-ban 155.875 szavazata volt a magyarságnak, míg most 210.540 szavazatot adtak le a magyar jelöltekre. A többlet 25 százalékos tesz ki.

Henry Barbusse Besszarábiában

Bucurestiből jelentik: Henry Barbusse ma Besszarábiába utazott, hogy az ottani közéleti viszonyokat alaposan tanulmányozza.

Királyi vadászat

Aradmegyében.

A trónörökös és a volt görög király három napos vadászata Socodoron.

(Saját tudósítónktól.) Királyi vendégek érkeznek szombaton reggel Aradra. Ma érkezett az aradmegyei prefekturához egy távirat értesítés, amely szerint Károly trónörökös és György görög király, Vaitoianu közlekedésügyi miniszter kíséretében tízenegy tagú kísérettel szombaton reggel a gyorsvonattal Bucurestiből Aradra érkeznek. A trónörökös a görög királlyal és kíséretével egy nagy vadászatot vesz részt s így Aradról azonnal tovább is mennek Socodorra, ahol a királyi vadászterületen vadásznak. A vadászatot három napra tervezik és szombaton, vasárnap és hétfőn maradnak a királyi vendégek Aradmegyében. Hétfőn este indulnak vissza Bucurestibe. A vadászárság az egész napot a vadászterületen tölti, este pedig visszatérnek az udvari vonathoz s abban töltik az éjszakákat.

Megölte az urát egy elmebeteg feleség.

Borzalmas családi tragédia Szabadkán.

(Szabadka, november 19.) Megrendítő családi tragédia történt Szabadkán. Iritz József 64 éves szabadkai magánzót 66 éves elmebeteg felesége féltékenységből marólguggal leöntötte és a szerencsétlen öreg ember néhány óra kínkodás után a szabadkai zsidó kórházban belehalt súlyos sérülésébe. Iritz Józsefné elmezavarban szenvedett s állandó felügyelet alatt állott, mert több ízben öngyilkos akart lenni. Utóbb az a rögeszméje támadt, hogy férje megcsalja és ezért egyszer már leöntötte marólguggal. Akkor Iritz szerencsére csak könnyebb sebeket kapott és az asszonyt pedig kórházba szállították s ott fokozott felügyelet alatt tartották. Ma reggel az asszony kijátszotta őrzőit, kiszökött a kórházból s a szabadkai cukorgyárban sikerült neki nagyobb tömegű zsírosszódat szereznie. Iritzné ekkor felkereste még mindig beteg férjét. Eléje állott:

— Tudom, hogy már megint meg akarsz csalni — kiáltotta felé és a fejére öntötte a maró folyadékot, amely a szerencsétlen ember szájába, szemébe és füleibe hatott, borzalmas fájdalmat okozva. A lármára befutottak a szomszéd szobában tartózkodó rokonok, akáki lefogták az asszonyt, a férjét pedig a zsidó kórházba szállították, ahol néhány óra múlva meghalt. A holttestet az ügyesség rendelkezésére bocsátották és a csendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség amiatt, hogy az asszony kiszabadulhatott s elkövetette vérgöcsöt.

AKI AZ „ARADI KÖZLÖNY“

karácsonykor megjelenő jubileumi számában hirdetésnek jó helyet akar biztosítani, az összes hirdetését haladéktalanul az „Aradi Közlöny“ kiadó-hivatalkába be kell juttatni.

Halálraítéltek

egy méregkeverő asszonyt.

A nagybecskereki törvényszék halált mondott egy földbirtokosnő fejére, aki férjét és mostohafiát arzénal megölte.

(Nagybecskerek, nov. 19.) Több napos izgalmas tárgyalás után a nagybecskereki törvényszék szenzációs ítéletet hozott: egy vagyonos becskereki asszony, fölötti általános ítéletet mondott. A bíróság Rélis Julka földbirtokosnő két rendbeli előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság elkövetésében mondotta ki bűnösnek és pedig azért, mert 1922. december 20-án férjének, Rélis Mikolának a reggelijébe arzént kevert, amittől néhány nap múlva gyámság körülmények között meghalt. 1923. december 13-án hasonló körülmények között meghalt Mihajov nevű mostoha fia, akinek a szalonját és a kávéját megmérgezte, amittől néhány napi szenvedés után meghalt. A bíróság mindkét esetben előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságot lát fenforogni és ezért halálra ítéli Rélis Julkát és azonkívül 300 dinár pénzbüntetéssel sújtotta.

A bíróság az ítélet indokolásában kifejti, hogy a zagrebi vegytani intézet, amelynek megbízhatóságához és lelkiismereteségéhez nem férhet kétség, úgy az első, mint a második esetben megdönthetetlenül megállapította, hogy mérgezés forog fenn és mindkét gyomorban arzént talált. Az orvosszakértők szintén terhelően vallottak Rélis Julkára, azonkívül a tanúk is alátámasztották azt a feltevést, hogy már régebben tervezte férjének és fiának a megmérgezését. A bíróság főleg a vegytani intézet jelentésére támaszkodott, de az ítélet meghozatalában még sem kizárólag erre a jelentésre támaszkodott, hanem a tárgyaláson elhangzott vallomások, valamint az orvosszakértők véleményét is figyelembe vette.

Az ítélet kihirdetése után az egyik kérdést intézett a vádlotthoz, hogy van-e valami mondani valója. Rélis Julka, aki az ítélet felolvasását a legnagyobb nyugalommal és békés nemtorodomsággal fogadta, bátran, szinte hangszólóval a szavakat, így válaszolt:

— Nincs, nekem már nyírs mindegy.

A mayerlingi dráma új megvilágításban

Egy bécsi író szerint néhai Rudolf trónörökös azért lett öngyilkos, mert félt a magyar függetlenségi törekvések pártfogolása miatt.

(Bécs, nov. 19.) A bécsi Amalthea Verlag kiadásában érdekes könyv jelent meg Mitis Oszkár dr. tollából. A neves bécsi tudós néhai Rudolf trónörökös életét tárgyalja és sok tekintetben új megvilágításba helyezi a tragikus sorsu Habsburgot és a mayerlingi drámát is. Mitis, aki már évek óta foglalkozik Rudolf trónörököséről szóló akták és titkos dokumentumok felkutatásával, a mayerlingi tragédiát a következőképpen adja elő:

— Reuss hercegnek, a német nagykövetnek estélye után, január 28-án Rudolf mayerlingi vadász kastélyába utazott Heiligenkreuz mellett Bécs közelében. Ezt megelőzőleg legalább egy bucsúlevelet írt a bécsi Hofburgba (Mitis arra a levélre céloz, amelyet a trónörökös Szögyény-Marich gróf berlini osztrák-magyar nagykövethoz intézett), majd több órát töltött barátjával, egy másikkal, nem Vetsera bárónővel. A január 29-iki vadászatot, amelyet előzőleg megbeszéltek két barátjával, Coburg Fülöp herceggel és Hoyos József gróffal, állítólagos gyengékedése miatt nem vett részt, azonban együtt vacsorázott Hoyos gróffal. Hoyos gróf, Coburg herceg, aki éjjelre beutazott Bécsbe és Loschek komornyiki feszítették fel másnap, január 30-án reggel a hálószobát.

Mitis ezután leírja, milyen állapotban találták a két holttestet, majd az öngyilkosság okaiival foglalkozik. Mitis szerint ugyanis kétségteljesen öngyilkosság történt. Rudolf trónörökös előbb Vetsera Máriával végzett, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Az öngyilkosság motivumairól ezeket írja:

— Talán az is közrejátszott, hogy a trónörökösnek nem volt fia-utódja és hiába próbálta házasságát felbontani. Ma már azt is tudjuk, hogy a császári család legtöbb tagjával rossz viszonyban volt és az udvari viszonyok, valamint az arisztokrácia nagy részének ellenségeskedése elkeserítette életét. A császár bizalmát élvező osztrák miniszterelnökben személyes ellenséget látott, a közügyminiszter politikája ellenkezett nézetével és katonai tevékenységét általa gyűlölt személyiségek korlátozták.

— Teljesen kétségbe ejtette ezektől eltekintve a monarchia jövője. Hitt ugyan a dunai birodalom keleti kulturmissziójában, azonban állandóan félt egy nagy Oroszországgal való háborútól és Ausztria összeomlásától.

Mitis igazoltnak veszi, hogy Rudolf trónörökös halála előtt vasraketába zárt iratokat adott Larich grófnőnek, aki ezt megbízása értelmében János főhercegnek, a későbbi nyomtalanul elbűnt Orth Jánosnak adta tovább. Mitis persze nem tudja megállapítani, hogy ezek az akták mire vonatkoztak, azt hiszi azonban, hogy Rudolf magyar tervvel állították összeköttetésben. Rudolf trónörökös már apja életében aspirált a magyar trónra, erre vonatkozó tárgyalásai azonban nem maradtak titokban és Rudolf attól félt, hogy a bécsi udvar katonai akcióra készül Magyarország ellen. Ettől függetlenül a trónörökös pártolta a magyar függetlenségi párt katonai követeléseit, a véderő-vita során is élénk összeköttetésben állott a magyar parlamenti ellenzék vezérével, Károlyi István gróffal. Mitis nem

tartja kizártnak, hogy ez is egyik oka volt az öngyilkosságnak: Rudolf, aki a magyar függetlenségi törekvéseket pártolta, később megghasonított és nem tartotta magát méltónak a fekete-sárga kardbojt viselésére. (sz. p.)

A fox-trott

uralkodik a párisi bálakon.

Pompásan sikerült a francia fővárosban a szezon első jelmezes estélye.

(Páris, nov. 19.) A barlanglakók művész klub-ja — Páris fiatal színészeinek kedves exclusiv társasága — rendezte az idei szezon első jelmezes estélyét. A tarka, elegáns közönség, a fesztelen módor, amellyel egymásközött ismerőssel, ismeretlennel érintkeztek, a jó hangulat, a tréfák tömege, a műsor, amivel a szünórát kitöltötte, a női jazz-band, minden, minden tipikusan párisi. Kedves mosollyal üdvözlők egymást, mint régi jó ismerőst, beszélgetnek, táncba invitálnak, nem keresik a formákat, ha egy nőnek megtetszik egy férfi, felkéri táncolni.

Éjjelre gyűlt össze a meghívottak társasága és félegykor vörös-fényben, estélyi ruhás hölgyek, frakkos, szmokingos urak sorfala között, muzsikára, tánc lépésben vonultak fel a jelmezesek a vörös-barna bársonyruhás udvarmesterei hotos marquis vezetésével. Előzártséggel, tapssal fogadta a közönség az ötletes kosztümöket. Kétszer tarták körül a termeket és azután megkezdődött a tánc. Két órakor rövid, kedves műsorral egy pár ének- és táncszámmal szórakoztattak. A számok közül legjobban két bájos szökefejtű, biedermeier-kosztümös fiatal leány táncolattje tetszett.

Ezután rövid pár perces megszakításokkal állandóan táncoltak, reggel 6-ig. Három óra felé eltérően a hatperces turaktól, ugynevezett szabadválasztással mintegy háromnegyed óra hosszán fox-trottot táncoltak, amikor mindenkit táncba vittek cserélték a táncosokat, egymást kergetve, tréfálva. Általában a főelő az volt, hogy senki nem illettett és mindenkit megakadályoztak, hogy szabad akarattal válassza meg partnerét. A sokféle arab, spanyol, egyiptomi, kínai, japán jelmezek között ötletességre egy fiatal pár kis csirke jelmezt kell megemlíteni. Sárga és fehér marabuból magasmagyal, hátul mélyen dekolletált újmélküli derék-részt viseltek egy egész rövid nadrággal egybeszabva, míg feljükon sapkaszertien ugyancsak marabuból készült fejdísz, mely nyitott csőrben végződött és pedig úgy, hogy a felső csőr a homlokokon, alsó az áll alatt volt.

Szépségre két tolljelmez vezetett. Az egyik fekete selyem nagy léla struccotól uszályu kosztüm, a másik fehér csipke, uszályos bardszsimi struccotól tanácsos ruhá volt. fehér turbánszerű, strassgyöngyszálakon magasan, legyezőszerűen elhelyezett struccotollas fejdíszrel. Meg kell még említeni egy férfit, aki Mistinguett karrikkaturájában jelent meg s fényes sikert aratott jelmezével. Az öszszegyűlt társaságból egész reggelig senkisen távoztak és legnagyobb sajnálkozásra nem találtak módot, hogy miképpen lehetne a 6 órai zárórát meghosszabbítani.

Az öngyilkos báró szökése.

Bejelentés nélkül eltűnt az újpesti kórházból.

(Budapest, nov. 19.) Báró Campbell Károly huszonöt éves zenész — mint ismeretes — Újpesten öngyilkossági kísérletet követett el. A báró, miután előzőleg nagymennyiségű szeszest italt ivott, 30 gramm veronállal megmérgezte magát. Az újpesti gróf Károlyi-kórházba szállították, ahol az első segély után hamarosan visszanyerte eszméletét. Állapota rövidesen jelentékenyen javult, de még néhány napi kórházi ápolásra lett volna szüksége. A báró azonban ma reggel, amikor a kórteremben pár percre egyedül maradt, gyorsan előkerítette a ruháit, felöltözött és minden előzetes bejelentés nélkül eltávozott a kórházból. Senki sem tudja, merre vette útját.

Szélhámos detektívfelügyelő.

Kisemberek pénzt csalta ki egy elcsapott budapesti rendőrtisztviselő, akit mulatás közben tartóztattak le.

(Budapest, november 19.) Ma a kisemberek egész serege kereste fel a rendőrfőkapitányság ügyeletét, ahol feljelentést tettek Láng József magánbankház tulajdonos és Koch Jenő volt detektívfelügyelő ellen, akik pénzeiket azzal csalták ki, hogy kintinően kamatoztatják, de amikor a visszafizetésre került a sor, fizetésről hallani sem akartak. Az egyik feljelentő, egy cipőfelsőrészkesztő, aki ötven millió koronát adott át fedezet ellenében, fedezetül egy lepecsételt csomagot kapott, amelyben állítólag nyolcvan millió korona értékű Kereskedelmi Bank részvény lett volna. Mikor a csomagot ma felbontották, százezer korona értékű Kereskedelmi és Hitelbank részvény volt benne. Egy kifőzész tulajdonosa ötvenkilenc millió, egy cukorkakereskedő 15, egy kisiparos 10, egy földműves 2 és fél millió korona elcsúszása miatt tett feljelentést. A feljelentés alapján detektívek mentek ki Láng Józsefnek a Szondy-uca 37b) szám alatt levő banküzletébe, ahol lefoglalták az üzleti könyveket, ellenben a pénztárban egy fillér készpénzt sem találtak. Láng tagadja, hogy valami része lenne a sikkasztásokban és azt hangsúlyozza, hogy Koch Jenő ugyan cégvezető volt nála, de nem volt felhatalmazása pénzek felvételére és neki soha semmiféle összeget át nem adott. Kochról kiderült, hogy a háború alatt függesztették fel detektívfelügyelői állásától, mert egy kártyatársaságban vett részt, amely hamis játékkal fosztotta ki áldozatait. A forradalom idején sikerült visszahelyeztetni magát az állásába, sőt a személyi ügyosztály élére került. Óriási volt akkor a tülekedés a detektívi állásokért és Koch nagy összegeket vett fel azon a címen, hogy mindenkinnek a kinevezését kereszttül tudja vinni. A forradalom bukása után egy ideig ügynökösödött, majd családokból szerzett magának pénzt költséges életmódjához. A kártyaklubok és a löversenyek ismert alakja volt s

ott állandóan hazardírozott. A rendőrfőkapitányság elrendelte le tartóztatását. Koch, épen egy hölgyismerőse társaságában mulatott az egyik ismert mulatóhe-

lyen s ott mulatozás közben tartóztatták le a szélhámos detektívfelügyelőt. A dolgok tisztázódásáig Láng Józsefet is őrizetbe vették.

Rejtelmes gyilkosság Bucarestben.

Agyonlőttek a fővárosban egy ismeretlen fiatalembert

(Bucuresti, november 19.) Az elmúlt éjjel a főváros éjszakai részében levő pótkávé-gyár felől több revolverlövés dördült el. A lövés zajára néhány járókelő behatolt a gyár udvarára, ahol — még mindig füstölő revolverrel a kezében — egy fiatal ember hullája mellett állt az éjjeliőr. Bekísérték a rendőrségre, ahol előadta, hogy épen az irodahelyiségek előtt haladt el, mikor egy óvatosan surranó alakot vett észre, aki az irodai iroda előtt megállt és az ablakon beleselkedett. Pár lépésről iga-

zolásra szólította fel, az illető ismeretlen valami választ mormogott ugyan, de nyomban futásnak eredt. Az éjjeliőr rosszat sejtett és ijesztésül öt lövést adott le a menekülő után, akit egy lövés a mellén talált és halálosan megsebesített. A halott fiatalembernél semmiféle iratot nem találtak, ami a személyazonosságát igazolná. A rendőrség kommunista machinációt vél a titokzatos éjjeli látogatás mögött. Az éjjeli őrt azonban ennek dacára továbbra is őrizetben tartják.

Majláth püspök

bejelentette az iskolajavaslat enyhítését

A római katolikus státus közgyűlése. — Az erdélyi püspök nagyjelentőségű megnyitó beszéde. — A Népszövetség ellenőrzése alá kerül a népoktatási javaslat.

(Cluj-Kolozsvár, nov. 19.) A római katolikus státus ma délután tartotta évi közgyűlését a római katolikus főgimnázium nagytermében. Majláth Gusztáv püspök előzőleg a piaristák templomában ünnepi misét celebrált, majd kezdetét vette a közgyűlés. Báró Jósika Gábor világi elnök indítványára három tagú küldöttség hívta meg a közgyűlésre Majláth püspököt, akit elfogalva az elnöki széket, mély csöndben a következő beszédet mondotta:

— Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus! Mélyen tisztelt közgyűlés! A májusban megtartott rendkívüli státusülés hangulatát kizárólag az iskolánkért táplált mély-séges aggodalom jellemezte. Ma valamivel biztatónak látszik a helyzet, amennyiben a kormány méltányolva aggodalmainkat és sérelmeinket, azok orvoslása végett újabb tárgyalásba bocsátkozott velünk. Még nem érkezett el az ideje, hogy ezeknek a tárgyalásoknak eredményeiről részleteiben beszámoljunk, de azon reményünknek adhatunk kifejezést, hogy az ősi hitvallásos iskoláink nyilvánossági joga és létjogosultságuk el lesz ismerve, azok vezetésében a fenntartó egyházak joga és befolyása biztosítva lesz. Tanáraink és tanítónk fizetését az államsegélyből meg fogjuk javítani és az ellenőrző közegek sokszor kíméletlen és igaztalan eljárását a törvény korlátozni lesz hivatva.

Ezután a püspök indítványára a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, hogy Ferdinánd királynak román nyelvű és a pápának latin nyelvű hódoló táviratot küldenek. A napirendre áttérve, az évi jelentés tárgyalása során jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak dr. Karácsonyi János püspöknek és dr. Gyárfás Elemérnek „Az erdélyi katolicizmus múltja és jelene” című hatalmas munka megírásáért. A számvizsgáló bizottság jelentését a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, majd a tanügyi bizottság jelentésének tárgyalására tért át. Délután megejtették a választást a megüresedett igazgató tanácsi helyekre. A szavazatszedő bizottság elnöke Incze Domo-

kos, tagjai Slavik Ferenc és Balogh Géza dr. volt.

Itt írjuk meg az alábbi érdekes híradást az oktatási javaslatról:

Bucuresti. Az „Universul” mai vezércikke felveti a kérdést, vajon Románia felett nemzetközi mandátumot gyakorolnak-e. A lap foglalkozik a magánoktatási törvényjavaslattal kapcsolatban a Népszövetség magatartásával és konstataálja, hogy a kisebbségek panaszaival — egy látszik — befolyásolták a Népszövetséget. Románia berni követe, hogy az országra kedvező atmoszférát teremtsen, azt a kötelezettséget vállalta, hogy a törvényjavaslatot felülvizsgálás végett a Népszövetség elé terjeszti. A román kormány Petrescu Comnen előterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy Anghelescu közoktatásiügyi miniszter javaslatát Genébe küldik, ahol a Népszövetség egyik szekciója fogja azt felülvizsgálni. Ezután a különböző érdekeltégek ügynökök romániai látogatására tér át, amely a kommunisták és az ország ellenségeinek nemzetközi ellenőrzését jelenti.

Vakmerő rablás

a robogó gyorsvonaton. Nemzetközi tolvajok különös módon loptak el negyedmillió lírát.

(Bologna, november 19.) Vakmerő rablás történt a napokban a Róma és Velence között közlekedő gyorsvonaton. A római Banca di Italia gyakran szokott pénzt küldeni a velencei fiókjához és ezeket a küldeményeket a legnagyobb titokban több tisztviselő felügyelete alatt szállítják. Ezuttal öt tisztviselő őrizetére bíztak husz millió lírát és a tisztviselők vigyázva helyezték el a vonatban a podgvászhlóban a leptomált fakazettákba helyezett pénzt. Ugy látszik azonban mégis csak kiszivárgott a híre annak, hogy a bank pénzt küld és több nemzetközi tolvaj elhatározta, hogy megkísérli a rablást. Kiválasztották azt a fiúkat amely a tisztviselőké mellett volt és az éjszaka sötétjében átfurták a falat és az egyik pénzt tartalmazó kazettát, melyben egy

negyedmillió líra volt, ki is emelték. Közben azonban az egyik tisztviselő állandóan felülvizsgálta a ládákat állapotát és megtalálta az átfurt falat s felfedezte az egyik láda hiányát. Lárját csapott, a vonatot azonnal megállították és a karabinierek kutatást tartottak a vonaton. A tolvajok közül hármat sikerült letartóztatni. De náluk mindössze 50.000 líra volt. A cin-kostársak a többi pénzzel megszöktek. A nyomozás megindult a vakmerő vasuti tolvajok kézrekerítésére.

Tíz és félmilliárd a CFR. költségvetése.

(Bucuresti, november 19.) A CFR. költségvetés bizottsága ma Bratiana Vintila elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a tisztviselők fizetését negyven százalékkal felemeli. Összeállították a jövő évi költségvetést s azt tíz és fél milliárd lejben állapították meg. Jelentős összegeket vettek fel a vasuti vonalak rendbehozására és gördülő anyagok beszerzésére. Egyben elhatározták, az autonómiát kimondó rendelet alapján, hogy az összes szállítási tarifákat január elsejétől kezdődően felemelik. Az autonómia rendelet ugyanis kimondja, hogy a CFR-nek a személyszállítási díjakból legalább is annyi bevételnek kell lenni, hogy abból a gördülő anyagok beszerzését fedezhesse.

Késelő kivándorlást ügynök.

Százmilliókról szóló mese után késelő támadt hűgára egy bigamiáért körözött magyarországi ügynök.

(Budapest, november 19.) Ma délután a pécsi államrendőrségen Petermann Anna és Petermann Regina feljelentést tettek bátyjuk, Petermann György kivándorlási ügynök ellen, aki kést fogott rájuk és leöléssel fenyegette meg őket. Petermann hat esztendővel ezelőtt tűnt el otthonról és most teljesen lerongyolódva érkezett haza. Mésis azzal a meglepő hírrel jött, hogy Hamburgban nagy vagyon szerzett és Németországban két játékarúgyára van. Pénze pedig annyi, hogy élete végéig sem tudná elkölteni. Bizonyítékul többszáz millió német márkát mutatott. Majd kijelentette, hogy édesanyját magával akarja vinni Hamburgba és azt követelte tőle, hogy hűgait dobja ki, amit az anya természetesen megtagadott. Erre támadt azután késelő Petermann hűgaira. A rendőrség előállította Petermann, aki itt ugyanazt a mesét adta elő, mint otthon. A pécsi rendőrség megkeresésére a budapesti rendőrség megállapította, hogy Petermann kivándorlásra való csábítás és orzazdaság miatt már többször volt büntetve. Kiderült az is, hogy Budapesten kétszer nősült meg anélkül, hogy egyszer is elvált volna és a prágai magyar követségtől ezer cseh korona segélyt vett fel. Hamburgi történetét mesének tartják, mert megállapítást nyert, hogy a hat esztendő legnagyobb részét Magyarországon töltötte. Most tovább nyomoznak előléte után.

TEMÉRDEK OLVASNIVALÓ,

cikk, riport kép stb. lesz az „Aradi Közlöny” karácsonkor megjelenő jubiláris számában.

Két nap alatt az északi sarkra.

Eckener léghajón negyvennyolc óra alatt akarja elérni az északi sarkot.

(Berlin, nov. 19.) A porosz községek kongresszusán dr. Eckener, a díadalmas Z R III. parancsnoka előadást tartott Zeppelinről és alkotásáról és fölhevítte a hallgatóság figyelmét arra, hogy a Zeppelin-művek csak úgy tarthatók fenn, ha minél előbb egy nagyterfogatu léghajót építenek. Ennek a hajónak építési költségei négy-millió aranymárkát tennének ki. Igaz ugyan, hogy az antant nem engedélyez 30.000 köbméternél nagyobb léghajót, azonban remélhető, hogy ott, ahol tudományos célokról van szó, az antant nem gördítene akadályokat nagyobb terfogatu léghajó építése elé. — Eckener kijelentette, hogy egy ilyen léghajóval egy vagy két nap alatt meg lehetne oldani a sarkutazás problémáját, ami a német nép presztízst nagyon emelné.

Testvérgyilkosság Szalmáron huszonöt évvel ezelőtt.

A felbujtó földbirtokos kivégzésének negyedszázados évfordulója. — A gyilkos juhász virágot visz az áldozat sírlára.

(Szalmár, november 19.) Most van huszonöt esztendeje annak, hogy Papp Béla batizi gazdag földbirtokos felbérlette Zsoldics Mihály nevű juhászt, hogy ölje meg öccsét, a 14 éves gimnazistát, akinek halálával aztán a hatalmas családi vagyon teljes egészében majd reá száll. Akkoriban egész Magyarország sajtója hűben át visszhangozta a szörnyű bűnügyvilágosságot s a szatmári törvényszék, amelynek a jelen idők Reinitz-ügyén kívül aligha volt olyan nagy szenzációja, az esküdtzék veriktje alapján kétél általi halálra ítélte a testvérgyilkos földbirtokost.

Most huszonöt esztendeje: 1900. november 18-án hajtották végre Papp Bélán a halálos ítéletet. Dobó József a szatmári ügyész most is szolgálatban levő börtönre, aki Papp Béla cellájára felügyelt és jelen volt a kivégzésnél is, a 25 éves évforduló alkalmából elmondta reminiscenciáit tudósítónknak. Az érdekes visszaemlékezések folyamán újból felélevenedtek a világhírű bűnügy részletei azzal a kiegészítéssel, hogy az életfogytiglami fegyházra ítélt Zsoldics Mihály példás magaviseletéért s magas korára való tekintettel három évvel ezelőtt kikerült a fegyházból. A kiszabadult gyilkos most a meggyilkolt kis Papp-féle sírjára minden nap friss virágot visz. Így akar a fegyházviselt juhász 25 év múltán vezekelni szörnyű bűnéért.

Az „ARADI KÖZLÖNY“

40 éves fényes pályafutását az előfizetők és hirdetők hatalmas táborra kíséri. A közönség rászakodását az bizonyítja legjobban, hogy sokan vannak közöttük, akik az első számtól kezdve előfizetői és hirdetői az Aradi Közlönynek.

Független államért harcolnak a druzok

A franciákat végleg ki akarják szorítani Szíriából, — Beyruthból menekülnek az amerikaiak.

(Berlin, november 19.) Beyruthi jelentés közli, hogy a druzok felkelése lassanként nemzeti lázadássá növekszik és a franciákat végleg ki akarják szorítani Szíriából. Jeruzsálemi híradások szerint a felkelők megszállták Nabatiya falut és így hatalmukba kerítették a Szidonból Palesztinába vezető országutat. Szidon el este küszöbön áll. A felkelők már Beyruthhoz közelednek, ahol minden óvatossági rendszabályt megtettek. Az amerikaiak az amerikai egyetemre menekülnek lakásaikból, amelyet a kikötőben horogonyzó amerikai torpedórombolók ágyúi oltalmaznak. Damaszkusz helyzete is tarthatatlan. A druzok vezetőinek az a kívánsága, hogy a béke első feltétele a francia mandátum megszüntetése legyen s egyben, hogy a Népszövetséghez tartozó két független állam létesítsék: az egyik a tulajdonképeni Szíria, a másik a

Libanon-állam. Második feltételük az, hogy vonják vissza az összes francia haderőket a beyruthi kis francia garnizonnal együtt. Ezzel szemben Szíria gazdasági előnyöket kínál fel: koncessziókat a francia tőke számára, francia hadi instruktorok és mérnökök alkalmaztatását és harminc évi szövetségi szerződést az egyenjogúság alapján. Tudatában vannak a druz vezetők, hogy Franciaország fölényben van fölöttük és végül is legyőzheti őket, de csak rettenetes vagyon és véráldozattal. A druzok stratégiai helyzete kiittinó. Konstantinápolyi jelentés szerint a felkelők egyik vezére Genfbe utazik, hogy képviselje a Népszövetség előtt a szíriai lakosság kívánságait. Londoni jelentés szerint Jouvelet, Szíria új főbiztosa előbb Londonba megy, hogy tanácskozzon Chamberlain angol külügyminiszterrel és Ameny gyarmattügyi államtitkárral a keleti viszonyokról.

Új Tolsztoj-szindarabokat fedeztek fel.

A nagy orosz író most megtalált színműveit a cári cenzura zárta el a közönség elől. — Tolsztoj irodalmi hagyatékának szenzációja.

(Páris, november 19.) A színműirodalomnak világgraszoló szenzációja van, olyan szenzációja, amely mellett eltörlül minden fölkapott színházi sztár, minden sikert aratott új darab. Nem amolyan muló szenzációról van szó, hanem mélyértékű eseményről: Tolsztoj Leó gróf hagyatékában tekintélyes kéziratanyagot fedeztek föl, amelyet két ismert nevű orosz írónak, Chirjakovnak és Melgunovnak sikerült átmenteni a forradalom rombolásai elől Párisba. A két orosz író, akik egyébként könyvkiadók is voltak a cári Oroszországban, az ezidőszerint még ismeretlen Tolsztoj-kéziratot a nagy orosz író leányától, Alexandra Lwownától vásárolták meg, de kiadásukra és forgalombahozatalukra ott nem kerülhetett a sor, mert a cári uralom alatt e kéziratokat nem lehetett nyilvánosságra hozni, a forradalom kitörésekor pedig a két író-kiadónak el kellett hagynia Oroszországot. Chirjakov és Melgunov baj nélkül menekültek meg és szerencsére magukkal együtt mentették meg a fölbecsülhetetlen értékű Tolsztoj-kéziratokat is, amelyek között egész sor, nagyrészt ismeretlen színpadi művét is megtalálták a jásna-poljanai remetének.

Az élelmes kiadók, akik menekülésük után Párisban telepedtek le, csakhamar hozzákezdtek a kéziratanyag rendezéséhez és értékesítéséhez. A szindarabokat csaknem valamennyi európai nyelvre lefordították annál inkább, mert ezek a még ismeretlen szindarabok tökéletesen reprezentálják Tolsztoj hatalmas művészetét. Hogy ezek a Tolsztoj-színművek mégsem kerültek előadásra, annak az a magyarázata, hogy ezeket a szindarabokat a cári cenzura nem engedte előadni haladó szellemük miatt. A most fölfelezt Tolsztoj-darabok közül legértékesebb a „Mégmételgett család“ című vígjáték, melynek első bemutatója valószínűleg

Berlinben, vagy Bécsben lesz Reinhardt valamelyik színházában. Evvel egyidejűleg kerül színpadra Tolsztoj gróf „Nihilisták“ című tréfája is. A több szindarabon kívül számos novella, essay és egyéb írás is van a Tolsztoj-hagyatékban, amelyek kétségkívül mind igen nagy nyereségei a világirodalomnak.

SPORT.

O Teremtünk rendet a sporttelepeken. Kaptuk a következő levelet: Tekintetes Szerkesztőség! Tisztelettel kérem alábbi soraimnak b. lapja Sport rovatában helyet adni. Az AAC-nak vasárnapi nem várt veresége sportkörökben még mindig élénk tárgyalás tárgyát képezi, annál is inkább, mert mérkőzés előtt a Glóriának 3—4 goalkülönbséggel való vereségét tippelték. Hogy az AAC a várakozásnak megfelelt, bizonyítja az első félidő 2:0 eredménye. A második félidőben a közönség hangos tüntetése demoralizálólag hatott az AAC-játékosokra és csakis erre vezethető vissza az, hogy 20 perc alatt 6 gólt kapott. A közönség tapintatlan viselkedésére akarok jelen cikkemben reá mutatni s az intező körök figyelmét felhívni, hogy ezen minden erejükkel segíteni igyekezzenek. — Az Oradea-maren nemrég lezajlott tenniszversenyen történt, hogy egy versenyző urinó valamit kifogásolt, mire a közönség köréből valaki odakiáltotta: „Minek jött el!“ — Az urinó kijelentette, hogy amíg a közbeszólót el nem távolítják, nem hajlandó a versenyt folytatni. A versenyt vezető ur maga lépett közbe, hogy a közbeszólót távozásra felszólítsa, mire az illető közbeszóló uriember tényleg távozott is. Az aradi sporttelepek apraja, nagyja folytonos közbekiáltásokkal izgatja ugy a vezető bírót, mint a játékosokat. Pfuj bíró! Marha! Disznó! s még egyéb reprodukálhatatlan kifejezések tömege zudul a szereplők fejére, egy-egy hibás rúgás, vagy egyéb

mozdulat után kórusban zúgja a tömeg: Kiállítani! Az Aradi Sportszövetség figyelmeztetéseket függesztett ki a sporttelepeken, hogy a közönség tartózkodjék a bíró és játékosok molesztálásától, de azért az inzultusok mindinkább tűrhetetlenebbekké válnak. Tegye meg a Sportszövetség a második lépést is s állítson fel a közönség soraiban 10—20 tagu imponáló rendezői gárdát az egyesületek tagjaiból, akiknek kötelességük legyen mindennemű tulkapást elismülyozni, tényleg rendet fenntartani s a renitenskedő egyéneket esetleg rendőri karhatalommal a pályáról eltávolítani. Ezt követeli a józils és az igazi sportszerűség; nincs szükség sportbotránvokra, hanem élvezetet nyújtó sportlátványra, ki illet nem óhajt, nem oda való, elávólitandó. Rendet kell teremteni a sportéletben! Egy sportbarát.

Márffy József

szabadlábba helyezését kéri.

Budapestről táviratozzák: Márffy József büntetésének a tábla által való megváltoztatásával kapcsolatban Márffy védője kérte védenca szabadlábba helyezését. A kérelem ügyében a Kuria a jövő héten fog dönteni.

SZÍNHÁZAI MŰVESEI

* A kolozsvári magyar színház Bucurestiben. A román kulturliga meghívására a kolozsvári magyar színház november 21-étől december 7-ig Bucurestiben a Teatrul Populartan (Bulevardul Elisabet 25.) vendégszerepel s kilenc esti és három délutáni előadást fog tartani. Az előadások sorrendje és pontos műsora ez: Szombat este: Antónia. (Lengyel Menyhért színműve Poór Lilivel.) Vasárnap délután: Az ördög. (Molnár Ferenc színműve.) Vasárnap este: Antónia. Hétfőn este: Antónia. Kedden este: Manole mester (N. Jorga) és Tajfun (Lengyel Menyhért színműve, Poór Lili és dr. Janovics Jenő fellépésével.) Szerdán este: Vén gazember. (Mikszáth Kálmán színműve.) Csütörtökön este: A cárnő. (Bíró Lajos és Lengyel Menyhért színműve.) Péntek este: Az ember, az állat és az erény. (Pirandello vígjátéka.) Szombat délután: Délbáb. (Vajda Ernő Amerikában és Angliában is nagy sikert aratott színműve, Poór Lili fellépésével.) Szombat este: A Tamitónó. (Bródy Sándor színműve, Szentgyörgyi István fellépésével.) Vasárnap este: A cárnő. (A kolozsvári színtársulat Budapesti fellépése.)

* Jósika Mici, a nagyváradiak nagyszerű drámai művésznője tegnap este Aradra érkezett, hogy a mai naptól fogva részt vegyen „A dél:báb“ próbáin. A szindarab Sor. Jenő vasárnapi bucsuestjén kerül színpadra.

* Csótráné-Szántó Erzsébet zongoraművésznő, párisi utja előtt, szombaton, november 28-án tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalota nagytermében. A kiváló művésznő értékes új műsorról szerepel. Jegyek a Diecezana-nál és Löbl hírlapirodában. Hétfőtől a téli színház pénztárában.

H I R E K.

— Az Aradi Közlöny negyven esztendeje. A karácsonykor megjelenő hatalmas jubileumi számunkban az Aradi Közlöny és egyuttal Arad város 40 évének történetét akarjuk megörökíteni. Legutóbbi számunkban felhívást közzeltünk, amelyekben kértük legrégebb olvasóinkat, hogy a lap első éveivel összefüggő adataikat és emlékeiket bocsássák rendelkezésünkre. Most több oldalról is azt a kérdést intéztük hozzájuk, vajjon csak az első évek története érdekel-e bennünket. Félreértések elkerülése végett közöltük, hogy mi nemcsak a kezdő esztendőket, hanem a lap fennállásának 40 éves történetét óhajtuk megírni és arra kérjük lapunk barátait és előfizetőit, hogy az Aradi Közlöny 40 esztendejének bármely időszakával vonatkozásban levő érdekes és kevésbé ismert adataikat juttassák el hozzánk. Minden olyan közlés érdekel, amely célunkhoz, az Aradi Közlöny 40 éves történetének megírásához közelebb hoz bennünket.

— Az Adeverul jubileuma. Bucarestből jelentik: Az Adeverul tegnapi ünnepelte fennállásának harmincadik évfordulóját. Mile Constantin, a lap volt főszerkesztője is megjelent az ünnepélyen és nagyszabású beszédet tartott a demokratikus sajtó kötelességéről és védelméről.

— A Magyar Párt nem hívta Henry Barbusse-t. Bucarestből jelentik: A Dimineata értesülése szerint a Magyar Párt egy delegációt küldött a fővárosba, hogy Henry Barbusset Erdélybe hívja a kisebbségek helyzetének tanulmányozására. Tudósítónk érdeklődésére a Magyar Párt központi vezetősége kifejtette, hogy a Dimineata híre nem felel meg a valóságnak.

— Radics letette a miniszteri esküt. Belgrádból jelentik: Radics István ma tette le a miniszteri esküt Sándor király kezébe. Az eskünél Pašics miniszterelnök asszisztált.

— Még tart a lengyel kormányváltás. Varsóból jelentik: Skrzinszky lezárult miniszterelnök kormányalkotási kísérlete eredménytelenül végződött. A nemzeti demokrata párt a kormányban való részvételéig a feltételeihez kötötte, hogy Sikorsky tábornok legyen a hadügyminiszter. Skrzinszky a feltétel elfogadását teljesíthetetlennek tartotta és visszaadta megbízatását. A kormányalkotással a köztársasági elnök Rataj parlament elnököt bízta meg.

— Kinevezik az új magyar honvédfőparancsnokot. Budapestről táviratozzák: Az Az Est arról értesül, hogy a kormányzó a nyugatomba vonult Nagy Pál tábornok helyébe Jankó Kocsárd lovassági tábornokot nevezte ki a honvédség főparancsnokának.

— Felgyógyult a magyar miniszterelnök felesége. Budapestről táviratozzák: Gróf Bethlen István miniszterelnök felesége ma gyógyultan hagyta el a Fásor-szanzatoriumot.

— Ujra kezdődnek a harcok Marokkóban. Fezből táviratozzák: A rifkabilok leverettségére ismét megjelent a marokkói fronton és ezért a franciák újabb erősítéseket küldtek.

— Herczeg Ferenc írói jubileuma. Budapestről táviratozzák: Holnapután alakul meg az Akadémián az a bizottság, amely Herczeg Ferenc negyven éves írói jubileumát készíti.

Repülőkatasztrófia Kolozsváron

Lezuhant egy repülőgép és a benne ülő két pilóta életveszélyes sérüléseket szenvedett.

(Cluj-Kolozsvár, november 19.) Megrendítő repülő katasztrófia történt ma déli negyedegy órakor Kolozsvár határában. Ezuttal ismét az omniazius Botez-típusú géppel. Két repülő-altiszt, *Vintilla Vasile* repülőőrmeester és *Petrin-gear* Vazul mechanikus-szakaszvezető déltájon felszálltak a repülőgéppel különböző gyakorlato-

kat végeztek. Epen leszállani készültek, amikor a gép körülbelül százötven méter magasságban hibás motorkezelés következtében megingott és lezuhant. A repülőgép a földön szinte pozdorjává zúzódott, a bennülők pedig rendkívül súlyos sérüléseket szenvedtek. Mindkettőjüket kórházba szállították, ahol most halálal vivódnak.

Kalandorkirály ül Magyarország trónjára?

Raffay Sándor budapesti evangélikus püspök Albrecht főhercegen látja a jövő magyar uralkodót. — Nagy izgalmak egy üdvözlő beszéd körül a magyar politikai életben.

(Budapest, november 19.) A Magyar Társadalmi Egyesültek Szövetsége kormányzóelnökének Albrecht főherceget választotta meg, aki ünnepélyes keretek között tartotta meg székfoglalóját az ország ház delegációs termében. A székfoglalón megjelent a kormány több tagja is, amelyre dr. Pogány Frigyes államtitkár vezetése mellett küldöttség hívta meg a királyi herceget. Raffay Sándor evangélikus püspök üdvözölte elsőnek Albrecht főherceget és azt hangsúlyozta, hogy most van a nemzetnek legnagyobb szüksége prófétákra, apostolokra és megváltókra. A főhercegre veti bizalmát most a nemzet, akiben tettek által igazolt vezért lát. Az istenhez fohászodik, adjon erőt Albrechtnek, hogy vezérkedésével jusson diadalra a magyar akarat, amelyről minden magyar álmodik, amelyet minden magyar kíván. A hallgatóság lelkes tapsa után Albrecht válaszolt az üdvözlésre és azt hangsúlyozta, hogy az összetartás leghelyesebb és legszükségebb erényét fogja ápolni annak a szervezetnek az élén, amelynek minden magyart egyesítenie kell. A diszközgyűlés után a királyi herceg valóságos cserélet tartott, amelynek során bemutat-ták neki a megjelent előkelőségeket. Este a tisztviselő kaszinóban ünnepi lakoma volt, ezen ugyan csak megjelentek a kormány tagjai, a tábornoki kar reprezentánsai és számos meghívott előkelőség.

A székfoglalóval, az elhangzott beszédekkel a magyar politikai életben, a sajtó egy részében s különösen a legitimisták és a szélsőbaloldaliak körében ma aztán egész élelken

Elhunyt magyar zeneszerző post-kamus operettje. Budapestről táviratozzák: A jövő héten — november 27-én — mutatja be a Fővárosi Operettszínház Jacobi Viktornak a korán elhunyt magyar zeneszerzőnek utolsó szerzeményét, a „Miamit”, amelyet Jacobi már Newyorkban komponált. A darab szövegét Bródy István és Vajda László írták, s először Budapesten kerül színre. Nemcsak Budapest, hanem az egész világ színházi körei érdeklődéssel várják a „Leányvásár” és a „Sybill” világhírű szerzőjének utolsó szerzeményét. A darab primadonnaszerepeit Petrás Sári, Honthy Hanna és Feies Teri játsszák. A cselekmény rokonszenves hőst Tolnav Andor szerepében játssza.

foglalkoznak. A Magyarság és a Világ vezérhelyen, a Népszava pedig külön cikkben glosszálja Raffay Sándor beszédét, amelynek egyik részlete különben a lap szerint így hangzik: „Te vagy-e, aki e jövő vagy mást várunk?” A Magyar Hírnap is hosszasan foglalkozik az eseménnyel és megemlíti, hogy gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert már tanácskozára jöttek össze, amelynek során megállapodtak, hogy Albrechtnek a nyilvánosság előtt való ezt a szereplését tisztázni kell. A legitimista politikások különben a napokban Apponyival és Andrássyval az élükön tanácskozára gyűlnek össze. Az Az Est „Kalandorkirály ül Magyarország trónjára?” címmel terjedelmes cikkben emlékeztet Apponyi jászberényi beszámolójának ama részére, amely szerint, ha Magyarországot kalandorkirálysággal akarnák megajándékozni, akkor a legitimisták számára megszűnik a passzivitás lehetősége és minden erejüket összerújítenék, hogy az erre vonatkozó kísérletet lehetetlenné tegyék. Az Az Est ismerteteti azokat a németországi lap híreszteléseket is, amelyek Frigyes Vilmos és Rupprecht mondseei megállapodásáról szólnak. Ezek szerint abban az esetben, ha Ausztriát Németországhoz csatolnák, küzdeni fognak, hogy a legitimista Habsburg-restaurációt Magyarországon se vigyék keresztül és ebből a célból híveik már összeköttetésbe is léptek a magyar királyválasztókkal, hogy Albrecht jelöltését szorgalmazzák. A legitimisták különben Ottó extrónörökös születésnapja alkalmából ma este a Hungáriában bankettet rendeztek, holnap pedig a Bazilikában istentiszteletre jönnek össze.

Tibornak és Ujváry Lajosnak jutottak hálás szerepek.

— Az órnagy trázédiája. Bucarestből jelentik: Súlyos halálszerencsétlenség történt Bacau városkában. Az ottani helyőrség több tisztje Kovrig tüzérőrnagy kezdeményezésére halálosat rendezett. Dinamit helyett kézi gránátot vettek igénybe, amelyek közül néhányat Kovrig őrnagy hajított a patakba. Az egyik gránát azonban idő előtt felrobbant és az őrnagy súlyos sérüléseket szenvedett, úgy, hogy a jobb kezét nyomban amputálni kellett.

— Elsülyedt gőzös. Newyorkból táviratozzák: A Tenape gőzös elsülyedt. A kár meghaladja a hárommillió dollárt.

— LAPUNK a szombati ünnepi cenzuraszünet miatt vasárnap nem jelenik meg. Kérjük a t. hirdetőközönséget, hogy a vasárnapi lap részére feladni szándékolt hirdetését juttassa el péntek délig a kiadóhivatalba, hogy az a vasárnap helyett szombaton megjelenő 12 oldalas lapban közölhető legyen.

— Bestialis hitvesgyilkosság. Jassiból jelentik: Borzalmas bűnténynek jött nyomára az elmúlt napokban a Jasshoz közel lévő Copou község csendőrsége. Többen jelentették, hogy Catina Péter copoui földműves háza napok óta be van zárva, a konyha ajtójára pedig kívülről keresztbe két lécezt szegtek. Ezt a körülményt az egyik szomszéd vette észre, aki miután Catinákat már napok óta nem látta, rosszat sejtve átmászott a kerítésen. A csendőrség is megjelent a színhelyen s miután behírlől semmi választ nem kaptak, betörték az ajtót. A konyhából fojtó bűz áradt s a félig csukott szobaajtó küszöbén egy teljesen eltorzult, több napos hullát találtak, aliben a szomszédok Catina fiatal feleségére ismerték. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt létszerűsággal gyilkolták meg s a gyilkosságot férje követte el, aki a borzalmas bűntény után eltűnt a fakából.

— Öngyilkos szobeni kereskedő. Marosnévizről jelentik: Ma reggel a marosnévizi „Transsylvania” egyik szobájában halva találták Görög Adolf szobeni nagykereskedőt, aki a nála talált bucsulevelel szerint medinollal megmérgezte magát. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Görög Gyergyószentmiklósról utazott Marosnévizre azzal a határozott szándékkal, hogy ott öngyilkosságot követ el. Ezt több gyergyószentmiklósi barátja előtt is említette, akik azonban tréfának vették a nagykereskedő kijelentését. A hátrahagyott bucsulevelekből kiderült, hogy Görög gyógyíthatatlan idegbaja miatt vált meg az élettől.

Női felöltők
legjobban és legolcsóbban
PLESZ

1000-1500-2000-2500-3000-3500-4000-4500-5000-5500-6000-6500-7000-7500-8000-8500-9000-9500-10000-10500-11000-11500-12000-12500-13000-13500-14000-14500-15000-15500-16000-16500-17000-17500-18000-18500-19000-19500-20000-20500-21000-21500-22000-22500-23000-23500-24000-24500-25000-25500-26000-26500-27000-27500-28000-28500-29000-29500-30000-30500-31000-31500-32000-32500-33000-33500-34000-34500-35000-35500-36000-36500-37000-37500-38000-38500-39000-39500-40000-40500-41000-41500-42000-42500-43000-43500-44000-44500-45000-45500-46000-46500-47000-47500-48000-48500-49000-49500-50000-50500-51000-51500-52000-52500-53000-53500-54000-54500-55000-55500-56000-56500-57000-57500-58000-58500-59000-59500-60000-60500-61000-61500-62000-62500-63000-63500-64000-64500-65000-65500-66000-66500-67000-67500-68000-68500-69000-69500-70000-70500-71000-71500-72000-72500-73000-73500-74000-74500-75000-75500-76000-76500-77000-77500-78000-78500-79000-79500-80000-80500-81000-81500-82000-82500-83000-83500-84000-84500-85000-85500-86000-86500-87000-87500-88000-88500-89000-89500-90000-90500-91000-91500-92000-92500-93000-93500-94000-94500-95000-95500-96000-96500-97000-97500-98000-98500-99000-99500-100000-100500-101000-101500-102000-102500-103000-103500-104000-104500-105000-105500-106000-106500-107000-107500-108000-108500-109000-109500-110000-110500-111000-111500-112000-112500-113000-113500-114000-114500-115000-115500-116000-116500-117000-117500-118000-118500-119000-119500-120000-120500-121000-121500-122000-122500-123000-123500-124000-124500-125000-125500-126000-126500-127000-127500-128000-128500-129000-129500-130000-130500-131000-131500-132000-132500-133000-133500-134000-134500-135000-135500-136000-136500-137000-137500-138000-138500-139000-139500-140000-140500-141000-141500-142000-142500-143000-143500-144000-144500-145000-145500-146000-146500-147000-147500-148000-148500-149000-149500-150000-150500-151000-151500-152000-152500-153000-153500-154000-154500-155000-155500-156000-156500-157000-157500-158000-158500-159000-159500-160000-160500-161000-161500-162000-162500-163000-163500-164000-164500-165000-165500-166000-166500-167000-167500-168000-168500-169000-169500-170000-170500-171000-171500-172000-172500-173000-173500-174000-174500-175000-175500-176000-176500-177000-177500-178000-178500-179000-179500-180000-180500-181000-181500-182000-182500-183000-183500-184000-184500-185000-185500-186000-186500-187000-187500-188000-188500-189000-189500-190000-190500-191000-191500-192000-192500-193000-193500-194000-194500-195000-195500-196000-196500-197000-197500-198000-198500-199000-199500-200000-200500-201000-201500-202000-202500-203000-203500-204000-204500-205000-205500-206000-206500-207000-207500-208000-208500-209000-209500-210000-210500-211000-211500-212000-212500-213000-213500-214000-214500-215000-215500-216000-216500-217000-217500-218000-218500-219000-219500-220000-220500-221000-221500-222000-222500-223000-223500-224000-224500-225000-225500-226000-226500-227000-227500-228000-228500-229000-229500-230000-230500-231000-231500-232000-232500-233000-233500-234000-234500-235000-235500-236000-236500-237000-237500-238000-238500-239000-239500-240000-240500-241000-241500-242000-242500-243000-243500-244000-244500-245000-245500-246000-246500-247000-247500-248000-248500-249000-249500-250000-250500-251000-251500-252000-252500-253000-253500-254000-254500-255000-255500-256000-256500-257000-257500-258000-258500-259000-259500-260000-260500-261000-261500-262000-262500-263000-263500-264000-264500-265000-265500-266000-266500-267000-267500-268000-268500-269000-269500-270000-270500-271000-271500-272000-272500-273000-273500-274000-274500-275000-275500-276000-276500-277000-277500-278000-278500-279000-279500-280000-280500-281000-281500-282000-282500-283000-283500-284000-284500-285000-285500-286000-286500-287000-287500-288000-288500-289000-289500-290000-290500-291000-291500-292000-292500-293000-293500-294000-294500-295000-295500-296000-296500-297000-297500-298000-298500-299000-299500-300000-300500-301000-301500-302000-302500-303000-303500-304000-304500-305000-305500-306000-306500-307000-307500-308000-308500-309000-309500-310000-310500-311000-311500-312000-312500-313000-313500-314000-314500-315000-315500-316000-316500-317000-317500-318000-318500-319000-319500-320000-320500-321000-321500-322000-322500-323000-323500-324000-324500-325000-325500-326000-326500-327000-327500-328000-328500-329000-329500-330000-330500-331000-331500-332000-332500-333000-333500-334000-334500-335000-335500-336000-336500-337000-337500-338000-338500-339000-339500-340000-340500-341000-341500-342000-342500-343000-343500-344000-344500-345000-345500-346000-346500-347000-347500-348000-348500-349000-349500-350000-350500-351000-351500-352000-352500-353000-353500-354000-354500-355000-355500-356000-356500-357000-357500-358000-358500-359000-359500-360000-360500-361000-361500-362000-362500-363000-363500-364000-364500-365000-365500-366000-366500-367000-367500-368000-368500-369000-369500-370000-370500-371000-371500-372000-372500-373000-373500-374000-374500-375000-375500-376000-376500-377000-377500-378000-378500-379000-379500-380000-380500-381000-381500-382000-382500-383000-383500-384000-384500-385000-385500-386000-386500-387000-387500-388000-388500-389000-389500-390000-390500-391000-391500-392000-392500-393000-393500-394000-394500-395000-395500-396000-396500-397000-397500-398000-398500-399000-399500-400000-400500-401000-401500-402000-402500-403000-403500-404000-404500-405000-405500-406000-406500-407000-407500-408000-408500-409000-409500-410000-410500-411000-411500-412000-412500-413000-413500-414000-414500-415000-415500-416000-416500-417000-417500-418000-418500-419000-419500-420000-420500-421000-421500-422000-422500-423000-423500-424000-424500-425000-425500-426000-426500-427000-427500-428000-428500-429000-429500-430000-430500-431000-431500-432000-432500-433000-433500-434000-434500-435000-435500-436000-436500-437000-437500-438000-438500-439000-439500-440000-440500-441000-441500-442000-442500-443000-443500-444000-444500-445000-445500-446000-446500-447000-447500-448000-448500-449000-449500-450000-450500-451000-451500-452000-452500-453000-453500-454000-454500-455000-455500-456000-456500-457000-457500-458000-458500-459000-459500-460000-460500-461000-461500-462000-462500-463000-463500-464000-464500-465000-465500-466000-466500-467000-467500-468000-468500-469000-469500-470000-470500-471000-471500-472000-472500-473000-473500-474000-474500-475000-475500-476000-476500-477000-477500-478000-478500-479000-479500-480000-480500-481000-481500-482000-482500-483000-483500-484000-484500-485000-485500-486000-486500-487000-487500-488000-488500-489000-489500-490000-490500-491000-491500-492000-492500-493000-493500-494000-494500-495000-495500-496000-496500-497000-497500-498000-498500-499000-499500-500000-500500-501000-501500-502000-502500-503000-503500-504000-504500-505000-505500-506000-506500-507000-507500-508000-508500-509000-509500-510000-510500-511000-511500-512000-512500-513000-513500-514000-514500-515000-515500-516000-516500-517000-517500-518000-518500-519000-519500-520000-520500-521000-521500-522000-522500-523000-523500-524000-524500-525000-525500-526000-526500-527000-527500-528000-528500-529000-529500-530000-530500-531000-531500-532000-532500-533000-533500-534000-534500-535000-535500-536000-536500-537000-537500-538000-538500-539000-539500-540000-540500-541000-541500-542000-542500-543000-543500-544000-544500-545000-545500-546000-546500-547000-547500-548000-548500-549000-549500-550000-550500-551000-551500-552000-552500-553000-553500-554000-554500-555000-555500-556000-556500-557000-557500-558000-558500-559000-559500-560000-560500-561000-561500-562000-562500-563000-563500-564000-564500-565000-565500-566000-566500-567000-567500-568000-568500-569000-569500-570000-570500-571000-571500-572000-572500-573000-573500-574000-574500-575000-575500-576000-576500-577000-577500-578000-578500-579000-579500-580000-580500-581000-581500-582000-582500-583000-583500-584000-584500-585000-585500-5

— **Kigyuladt egy petroleumkut.** Ploestiből jelentik: Hatalmas tüz-vész támadt az elmúlt éjjel a I. R. D. P. társaság ploesti-i petroleumtelepén. Kigyuladt egy petroleumszonda. A mintegy harminc kilométeres területen levő telep lakosait este 11 órakor több puskalövés, majd harangok félreverése ijesztette fel álmából s az elősiető munkások megdermedve látták, hogy a telep északi részéből hatalmas lángok csapnak fel az égre. Körülbelül kétszáz azonnal az égő szonda irányába siettek s az időközben megérkezett tűzoltókkal több órai megfeszített erővel földhányással sikerült az égő szondát a többiekétől teljesen elkülöníteni. A kiszállt rendőri bizottság a lángbaborult szonda mögött álló épületek átvizsgálása után megállapította, hogy a tüz rövidzárlat következtében keletkezett.

— **Blaža Lujza állapota.** Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban örvendetes javulás állott be Blaža Lujza állapotában. A mellhártyagyulladás komplikált tüdőgyulladás szünőfélében van és a beteg közérzete is erősen javult. Blaža Lujza tegnap reggel teljesen lázmentesen ébredt, kedélyhangulata is erősen javult és betegsége óta most történt először, hogy saját kívánságára tíz percet ágyon kívül töltött. Ezalatt az idő alatt karosszékben pihent, de az ágyon kívül való tartózkodás annyira kifárasztotta, hogy visszafektették ágyába. Kezelőorvosának véleménye szerint azonban ez a javulás csak átmeneti állapot.

— **Szüreti mulatság szomorú fináléja.** Galatiból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Constantinescu durgazdag bankár villájában. A bankár szökőjében az elmúlt héten végezték el a szüretelést és ennek öröme nagyobbszabású mulatozást rendezett. A mulatságra mintegy ötvenen voltak hivatalosak, közöttük Pricop Constantin és ennek unokatestvére Pricop Sándor. A vendégek még az éjjeli órákban eltávoloztak, Constantinescu bankár két fiatal vendége azonban meglehetősen illuminált állapotban volt és így a bankár nem engedte őket sötét éjjel hazamenni, hanem szalonjában vettettet nekik ágyat, majd ő is pihenni tért. Délután költögetni kezdték az ifjakat, de azok nem adtak életjelet magukról. Rájuk törtek az ajtót, a szobából erős gázzzag ömlött elő és a két fiatalembert az ágyban halva találták. A megejtett rendőri vizsgálat szerint a halált gázmérgezés okozta, ami úgy következett be, hogy a szesz állapotban levő fiatalemberek éjszakára elfelejtették elzárni a gázcsapot.

— **Csaszos betegeknek megváltás** a pöstyéni Pi. Oa. iszapkocka, melyel baját otthon gyógyíthatja. Kapható minden gyógyszerárban. Aradi főlerakat: RENVYI TIBOR gyógy-szertára, Bul. Reg. Maria.

— **Gyilkosság a lakodalmon** Bucarestből jelentik: Vasárnap délután Truseni község egyik gazdag családjánál lakodalmat tartottak, amelyen Carp András, Jonel Vazul és Mardarie János régi haragosok összeszólköztek, majd Carp és Mardarie kést rántottak és több szurással a földre terítették Jonel Vazult, aki sebeibe belehalt. A gyilkosokat a rendőrség letartóztatta.

Véres politikai háborúság Berlinben.

Berlinből táviratozzák: A nemzeti szociálisták gyűlést tartottak, amelyen számos kommünista is megjelent. A szociálisták és a kommünisták között véres vereke és keletkezett, amelynek során hatvanan megsebesültek, köztük két rendőrhivatalnok is.

Házassági tilalom egy budapesti bankban

A bank igazgatósága elrendelte, hogy a szegény kisfizetésű tisztviselőnek nem szabad megnősülni.

(Budapest, november 19.) Nagy és elszántan heves vitákra adott okot most a budapesti Angol-Magyar Bank ügyvezetőjének, Fleiszig Sándor alelnöknek egy körlevele, amelyet az intézet tisztviselőihez intézett és amelyben **korlátozza a bank alkalmazottainak nősülését.** A körlevélben az áll, hogy a bank alkalmazottainak házasságkötéséhez az igazgatóság előzetes jóváhagyása szükséges és az igazgatóság csak akkor egyezik bele a frigykötésbe, ha a tisztviselőnek legalább 50, a segéd tisztviselőnek legalább 30, az altisztnek legalább 20 millió korona évi jövedelme van. Egyéb esetekben, melyeket külön-külön tesz mérlegelés tárgyává az igazgatóság, csak akkor lehet az anyakönyvvezető elé menni a bank alkalmazottainak, ha a jövedelemhiányt *keucival* pótolják.

Női vívóklub alakult Budapesten. Budapestről jelentik: Világeseleményszámba menő sport-szenzációt vont maga után a Magyar Vivó Szövetség februárban kiírt női bajnoksága, amely akkor ugyan nem hozott nagy küzdelmeket, ellenben hatalmas éietre lobbantotta a magyar női vívó-sportot. Hétről-hétre több nő vette kezébe a kardot és az elmúlt héten már oda fejlődtek a dolgok, hogy egy tisztára női tagokból álló vívóklub megalakulását határozták el. A belügyminiszter már jóvá is hagyta az alapszabályokat és így a Magyar Női Vivó Club, amely kimondottan az első női vívóklub a világon, már meg is tartotta alakuló közgyűlését. Az új egyesület vezetői természetesen hölgyek, akiknek a neve igen jól ismert sportkörökben. A klub elnöke dr. Nagy Béláné, alelnöke pedig dr. Hajdu Marcellné és Durand Félikszné. A klubnak eddig közel száz tagja van már a magyar főváros előkelő asszonyai és leányjai köréből. A klub trénerje, Fodor István jönevű vívómester szerint a hölgyek szorgalom tekintetében máris legyőzték a férfiakat és az új női sport további fokozatos nekilendülése majd ezen a téren is a férfiak fölé fogja emelni a „gyöngébb nemet“.

Tőzsdepánik Newyorkban.

Newyorkból táviratozzák: A tegnapi keletkezett baisse során csupán a bankárok kényszervásárlásai tartóztatták fel az ársuhanást.

SENZACIÓS MEGLEPETÉS

lesz az „Aradi Közlöny“ karácsonykor megjelenő jubileumi száma.

Persze ezt a rendelkezést sokan támadják, mások ötletes és kevésbé ötletes tréfák csinálására használják föl, pedig a mai és Budapesten különösen borzasztó tisztviselő-nyomorban nem lemosolyogni való ez a gondolat. Szent igaz, hogy a legsajátabb magánügye mindenkinek a szerelem és a házasság, de aki az ilyen korlátozást kitalálta, nagyon szomorú példákat láthatott maga előtt arról, hogy milyen elremitő nyomoruság szakadt a nyakába a megfelelő jövedelem híján nősülő tisztviselőnek és hogy a nyomor hány pompásan indult karriert roppantott össze. Az kétségtelenül megállapítható, hogy különösen ma a szegény tisztviselőnél a házasság aligha érzelmi, sokkal inkább gazdasági kérdés s akkor már igazán megfontolandónak tűnhet fel ez a tisztviselői cölöbátus.

Miért jelent rosszat, ha felborítjuk a sötartót?

Nálunk is, de majdnem minden népnél él az a babona, hogy a sötartót felborítani nem jó, az valami veszekedést, civódást, pörlekedést jelent. Ez a hiedelem olyan vén, mint maga a világ. Most ennek a végére akar járni egy angol néprajzi tudós, a Sunday Timesben, ahol ezt írja:

— Azt hiszem, hogy ennek a babonának a megtereintői az olaszok. Mégpedig egy nagyon nagy olasz: Leonardo. Akkor jöttem erre rá, mikor Milanoban Vinci képe előtt állottam az Utolsó vacsorámál. A képiró Judást abban a pillanatban ábrázolta, mikor földönti a söt. Vajjon mi mást jelezhetett ezzel a baljós mozdulattal, mint azt a szerencsétlenséget, mely szükségyszerűen nyomon követi?

— Az olaszok hozzászólnak a vitához. A „Stampa“ ezt írja:

— Nem könnyű megmondani, hogy Leonardo miért épp így állította be Iskariodi Judást, de nem nehéz észrevenni azt, hogy a babona minden nép körében el van terjedve. Oroszországban, Keleten épügy, mint egész Európában, Angliában, azok között is, akik sohasem hallottak Leonardo da Vinci Utolsó vacsorájáról. Már Leonardo da Vinci előtt sok századdal is tudták az emberek, hogy söt feldönteni nem szabad, mert szerencsétlenséget hoz, megszakasztja a barátságot. Kenyér és só a barátság jelképe volt. Maguk a rómaiak is nagy tiszteletben tartották a söt, mely lakóháikon mintegy megszentelte az ételeket. Ez lehet az oka annak, hogy a hiedelem a középkorba is átment és a nagy olasz festő művészeti su-

galattal fölhasználta akkor, mikor remekművét alkotta.

Igy veszekszenek most a feldöntött sötartó körül, mely — mint látjuk — mindig parvarkodást okoz.

Erkölcös miniszterek

A „szemérmetlen“ szobrok. — Az erkölcsnemesítő hőspört.

(Saját tudósítónktól.) Két furcsa rendelkezés mulat vagy bosszankodik két szomszédos ország fővárosa. Prágai jelentés szerint Schramek csehszlovák közegészségügyi miniszter, aki római katolikus pap, elrendelte, hogy az új egészségügyi hivatal bejáratánál felállított két allegorikus szoborművet távolítsák el. Az egyik szoboralak az egészséget jelképezi, a másik az erőt és természetesen mind a kettő meztelen. A lapok élesen kikelnek a közegészségügyi papminiszter szemérmességére ellen, amely még igazi művészi alkotások üdözésétől sem riad vissza és a képzőművészek tiltakozó gyűlést hívtak össze. — Hasonló botrány foglalkoztatja Bécsét. Az osztrák közoktatásiügyi miniszter dr. Schneider elrendelte, hogy az állami sítanfolyamokban nők és férfiak nem sülhetnek együttesen, külön női és külön férfi sítanfolyamokat kell összeállítani, mert — miként a miniszteri rendelet állítja — ez a hőspört erkölcsstenné válik, mihelyt a két nem együttesen üzi. A bécsi sajtó nagyrésze fel van háborodva a miniszter rendelete miatt.

MOZI.

xx Még ma, pénteken és holnap szombaton vetíti az aradi Apolló a Moulin Rouge szelleme című fantasztikus filmet, amelyben izgalmasan gyönyörű szerelmi történet bonyolódik le. A nagyszerű film főszereplője Sandra Milovanov. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „A ház angyala“ című nagyszerű filmet még ma, pénteken és holnap szombaton vetíti az aradi Uránia. A bájos meséjű filmnek szenzációja, hogy a világ legkisebb mozi színésznője, Baby Peggy játsza benne a főszerepet. Bámulat, hogy ez a kis gyermek milyen tökéletes művész, magával ragadja a többi szereplőket és élvezetes játékával kitűnően szórakoztatja a közönséget. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

BABY PEGGYIVEL

a főszerepben

Ház angyala

életkép

szombatig

az aradi Urániában

Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Női és leányka téli kabátok nagy választékban mélyen leszállított árban kaphatók Juliu PLESZ Gyula

Arad, Col. Ficzef. (Művész) A szabás hűs bejáratúval ezekben. ◀ odgnél ▶ Versenyképességemről győződj meg mindenképp, ezért tekintsd
Minden vásárló egy esinos ajándékot kap! Kérem a címre figyelni,
Kirákatamat sziveskedjék megtekinteni saját érdekében.

KÖZGAZDASÁG

Arad szállítás a „makói” fokhagymát

Röviden a újszótörök — fokhagymában nagy a kereslet

(Szerd. újszótörök.) Buzában, alizában, kukoricában és zabban nagy a bőség nálunk, de azt nem keresi senki. Borunk is van bőven, de alevő sem igen akad. Annál nagyobb érdeklődés mutatkozik azonban külföldről a fokhagyma iránt. Az utóbbi napokban Csehszlovákiából is, Németországból is kapnak megrendeléseket az exportőrök, kiknél jelentékeny mennyiségű fokhagymát rendelnek, mert a téli beállításával erősen megemelkedik a kistejék fogyasztása. A prágai, németországi óriási hárszemeknek most van a szezonjuk és a magyarosoknak is most van szükségük a fokhagymára. A mikor megkezdődnek a disztribúciók.

Olyan mennyiségben történik a rendelés az utóbbi napokban fokhagymából, hogy exportőrjeink az erdélyi termésből nem tudják a keresletet kielégíteni és Craiova vidékéről hozzák a fokhagymát, amit Curticion át szállítanak ki az országból.

A nagy hagyma-harcsanak erősen kedvez most egy új jelenség, ami nagy meglepetést hozott az érdekeltekre. A hagymarendelők sorába beállították most a makói

kereskedők, akik magrontételekben rendelik aradi cérektől a fokhagymát és maguk küldenek magyar államvasuti vagonokat, hogy a címkeke történt rendelések minél előbb lebonyolíthatók legyenek. Mivel köztudomásu, hogy Makó főleg arról híres, hogy nagyon sok és nagymakedvelők szerint nagyon jó hagymája van, nagy elképedéssel fogadták az aradiak a makói nagy hagyma-rendeléseket és persze nyomban lépések történtek, hogy Craiovából elegendő mennyiségben küldjenek fokhagymát Aradra. Itt aztán a magyar vagonokba rakják a fokhagymát, amelyet Makóra exportálnak. Ezek a vagonok azonban csak transitálás végett mennek Makóra, mert ott leszedik rólok az aradi címkeket és makói szállítási bérceával látják el, amelyekkel aztán makói hagymaként indulnak a szállítmányok Németország és Csehszlovákia felé.

A magyarázata pedig emlok a hárszaságnak az, hogy itt fővel olcsóbb a hagyma, mint Magyarországon és a tavasz makótak try akaciák elejét venne annak, hogy itt konkurenciája legyen a makói hagymának.

Zürichben 2.37.50, Párisban 11.70 a lej.

HEEYI VALUTAÁRAK

(November 19.) Ár: Dollár 217, angol font 1060, cseh korona 6.40, francia frank 3.60, líra 8.60, dánár 3.80, schilling 30.50, márika 52, magyar korona 330, svájci frank 41.50. Pénz: Dollár 216, angol font 1040, cseh korona 6.30, francia frank 8.40, líra 8.40, dánár 3.70, schilling 30, márika 51, magyar korona 335, svájci frank 40.50. — Kifizetések: Newyork 218.75, London 1064, Prága 6.52, Páris 8.76, Milánó 8.80, Zágráb 3.93, Bécs 30.82.50, Amsterdam 88.40, Berlin 52.40, Budapest 324, Zürich 42.30.

ZÜRICH TÖZSÉNYVITÁS

(November 19.) Berlin 123.45, Amsterdam 208.70, Newyork 518.50, London 2513.50, Páris 20.55, Milánó 20.65, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucaresti 2.40, Varsó 0.00077.50, Bécs 0.0073.10.

ZÜRICH TÖZSÉZÁRLAT

(November 19.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.70, Newyork 518.62.50, London 2513.25, Páris

20.35, Milánó 20.70, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucaresti 2.37.50, Varsó 0.00077.50, Bécs 0.0073.10.

BUCURESTI TÖZSÉZÁRLAT

(November 19.) Kifizetések: Páris 8.67, London 10.63, Newyork 216.50, Milánó 8.67, Zürich 41.80, Bécs 30.75, Prága 6.45. Váltók: Napoleon 800, aranymárka 51, leva 1.55, török líra 1.34, angol font 1060, francia frank 9.25, svájci frank 41.50, líra 8.80, drachma 2.90, dánár 3.80, dollár 216.50, lengyel márika 33, schilling 31, magyar korona 30.50, cseh korona 6.30.

Pengő-méret kérés Magyarországon

Budapestről táviratozzák: A pénzügyminisztérium elkészítette az új felértékelési rendelet tervezetét, amely szerint a váltalatók a papirkorona mérege mellett pengő-méretet is kell, hogy készítsenek. Az új részvények névértékének legalább tíz pengőnek kell lennie és ha kevesebb volna, akkor a részvényeket ilyen értelemben kell összevonni. A tőzsdén jegyzeti részvényeket ötven pengőig, a külföldön jegyzetteket pedig 100 pengő névértékig lehet összevonni.

Amerikai kölcsön Olaszországban. Newyorkból táviratozzák: A Morgan vezetése alatt álló bankcsoport 100 millió dollár hat százalékos és harminc éves lejáratú kölcsönt nyújt az olasz kormányának, hogy helyreállítsa az aranystandardot.

Bánki Vilma

játsza a Világcsalók a film főszerepét

Felkészítette: RETHY JÓZSEF
Cenzurát: Pfectum Jucetud.

TEASKORONA

arany

Kursalon

kereskedés

Képkeregetezéseket,

tréves munkálatokat legolcsóbb árral vállal STEIN JÓZSEF ügy- és porcellánkereskedő Arad, Strada Eminescu (Dokk Fercze-2004) 13. sz.

Budapest-Arad és Wien-Arad

kötet rendezés

gyűjtőáruforgalmat

Várt fenn hetenként a közönlődésért

Gross Albert

Szállítványozási R-T. B-post, V. Hárleg-u. 11.

Aradi képviselet: 078

Rubinstein Mór

Arad, Ortutsy-palota. Telefon 188.

Luciano Albertini szenzációs filmje

Sámson a vaskezü

nagy kalandor regény. Vasárnaptól az aradi Urániában.

LINOLEUM HAAS LIPÓT

Temesvár, Boulevard Regala Ferdinand, LERAKATOK

CLUI, Str. Universitatii 1. sz. OBADA-MARE, Bulev. Regala Ferdinand 5.

Mielőtt bevásárlásait eszközök, győződjön meg árának olcsóságáról.

LINOLEUM:

67 cm. széles méterenként	L. 155.—
90 cm. széles méterenként	B. 170.—
100 cm. széles méterenként	L. 200.—
115 cm. széles méterenként	L. 230.—
135 cm. széles méterenként	B. 270.—
200 cm. sz. négyzetméterenként	L. 215.—

Valódi átöntött Inlaod Linoleum 200 cm. széles minden színben.

Vaszkovászson szettterék:

78 cm. széles méterenként	L. 100.—
100 cm. széles méterenként	L. 125.—
115 cm. széles méterenként	L. 145.—

Börvaszon minden színben és minőségben nagy választékban. 0009

Szőnyegek:

Futó szőnyegek, mindkét oldalon használható ... L. 98.—

Velour futó szőnyeg la ... L. 515.—

Agvelők ... L. 125.—

Ebédlő szőnyeg 200x300... L. 1600.—

Otomántakarók ... L. 1600.—

Felkötősserű gummi koppenyek 950.— Lejtől.

Tornacipők, hócipők, sár-cipők, betegápolási cikkek, gyermekjátékok, sportcipők nagyban és kiskeresletben.

MOULIN ROUGE SZELLEME

fantasztikus filmjáték szombatig az aradi Apollóban

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Használt Glom

megvételre keresztek.

Férfiöltönyök, raglánok, télikabátok és felöltők legszebb kivitelben

Georghe MARITA Györgynél
Készülnek Arad, Str. Brațianu 13.

Valódi angol szövetek raktáron
(Weitzer-u.), a főpostával szemben.

Bubifrizurák speciális vágása és vizondolása, valamint az estélyi bubifrizurákhoz Chignonok művészi kivitelben: **Székely** szalonban Arad, készülnek

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vendéglátó az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 3 lej — bank, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 6 óráig vezetik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavonja, amelyik tartalmával legys eredeti alakjában nem közölhető, és minden egyes esetben megváltoztatása illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 101. * * * * *

Levelezés.

„FEKETE SZEMPÁRNAK” levelemre nem jön válasz? L. Arad. 6993

F levelet nem kaptam kézhez. Levele várja otthon Mici 12.

HULLANAK A FALEVELEK jelígenek levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7004

KEZDŐDŐ BOLDOGSÁG jelígenek levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7004

SAROLTA jelígenek levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7004

Alkalmazás.

VINCELER, ki a gyümölcskertészethez is ért azonnalra keresünk a régi királyságba (Regat.) Cím a Timisoara Gyufagyár igazgatóságánál. 6942

MAGYARUL és románul beszélő perfekt elarusító felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6974

ANGOL és francia női ruhavarrást jutányosan vállalok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6976

JÓ CSALÁDOT keresek, hol mint házi-lány, a mint családtag dolgozzam, hogy otthonom legyen. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6999

ELSŐRENDE, megbízható mindenféle főzőző gyermektelen házaspárhoz december 1-re kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6996

TANULÓK fizetéssel felvétetnek Marik bádógosnál Arad, Bul. Regele Ferdinand 37. sz. 6986

HAZTARTÁS összes árcsímán ártas. intelligens urleány, uricsaládhoz ajánkozik bárkora. Leveleket „Szorgalmas” jelígenek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 7001

Lakás.

BUTOBOZOTT szoba kiadó. Arad, Str. Cosbuc (Wassalányi-ucca) 26. 6983

NEGYSZOBÁS modern lakás azonnal eladó Borossnál Arad, Str. Consistorului (volt Batthyány-u.) 9. sz. 7003

Vétel és eladás.

120 LEHÉRT női váltó és fűzőlapokat formáz és tisztít, 70 leért férfi kalapot vasal, tisztít és formáz „Gaby-szalon” Arad, Bulv. Regele Ferdinand 11. sz. (volt Közsefőhídecsop.-ut.) 7005

NAPTÁRAK nagy választékban viszontelarusítóknak okcsán Sándor hiálaprodában Arad. 1012

A KARÁCSONYI ÜNNEPEK ELŐTT eladni való szőnyegeit, íveg, porcellán, tisz és antik tárgyat, továbbá egyes butordarabokat, kávé és asztalneműket gyorsan és előnyösen értékesítheti, ha eljuttatja bizományba Arad, Str. Consistorului 12. I. em., jobb old. 1000

SZŐNYEGEK, seziöntakarók, függönyök, butorszövetek, matrac grodli legiutányosabban Lissem női confection áruházában Arad, Piața Avram Iancu (Szabadságtér) 2. 5991

HA KARÁCSONYRA OLCÓSÓ ÉS PRAKTIKUS ajándéktárgyat akar vásárolni, úgy forduljon bizalommal Arad, Strada Consistorului 12., I. em. jobb. 1000

JÓ háziasszonyoknak nélkülözhetetlen a Földes-féle sütőpor. — Kapható Földes gyógyszerárban Arad. 6646

AUTO-OMNIBUSZ, mely 30—35 személy szállításra alkalmas megvételre kerestetik. Cím Podina, Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 5. 6994

EBÉDLŐSZŐNYEG, alig használt, új állapotban eladó. Ára 16000 lei. Megtekinthető Arad, Str. Russa Sirianu 12., I. em. jobbra. 6985

BZÜSTÖT, ékszer, antik butort, srongrát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2801

NYULAT legmagasabb napi áron minden mennyiségben vásárlók. Friedmann, Arad, Str. Popa Ioan Russu (Lujza-u.) 3. 7000

VILÁGOS hálószoba és konyhabutor eladó esetleg lakással együtt. Cím Pálmai János Ujmiceleca, Fűt 21. 6997

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingyen.

SAROKHÁZ, jóforgalmu fűszerüzlettel azonnal elfoglalható lakással eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6987

KÉT szobás magánház, gyümölcsös kerttel december 1-sőre kiadó. Cím Pálmai János Ujmiceleca Fűt 21. 6998

Üzletek.

BELVÁROSI fűszerüzlet gyönyörű berendezéssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6991

ÜZLETEK, műhelynek alkalmas pincehelyiségek Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3. átjáró házban, valamint üzlet és raktár, Str. Muresan (Nádor-u.) elején. Bővebbet Arad, Str. Eminescu 5. 6988

Legszebb karácsonyi ajándék

egy életnagyságu fényképmagyítás 150.— lej.

Nagy választék tájképekben kerettel 100.— lejtől feljebb. Állandó kiállítás. Megtekinthető díjtalanul B. BRAUN Arad, Calea Banatului 2. (Asztalos S.-ucca)

Maculatura papír 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ma és minden pénteken halesztély a „Vadember” vendéglőben a „Red Strada Eminescu (volt Deák F.-u.)

Fehérnemű himzést vállalok: **A'nsasi előnyomda** Arad, Str. Mărăcești (Koccuti-ucca) iskola mellett

Feltűnő alkalmi házvétel!

Minden kényelemmel berendezett nagyon szép magánház, 4 szobás, cseléd- és fürdőszobás elfoglalható lakással 675.000 leiert. — Magas földszintes ház 3 lakással, nagy pincével és kerttel a Kiss Ernő-uccában 700.000 leiert. — Belváros közelében elsőosztályu anyagból épült gyönyörű magánház nyolc nap alatt elfoglalható 3 szobás, fürdőszobás lakással, pincével, gazdasági udvarral, szép gyümölcsös kerttel 375.000 leiert. A vételár felére 16 %-os kamattal fizetendő. Megbizott: 16572

HAÁSZ-irodája, Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Lapokban egy hirdetés 10 tökébeosztó.

Háztelkek

eladók kedvező áratért feltételek mellett Micolaca-Noun (Ujmikalakán), Olympia sport telep előtt. —: Érdeklődhettek: Munteannál, katonatemetővel szemben.

Folyó hó 20-án, pénteken délután 3 órakor Arad, Str. Muresului 3. sz. a. bírói árverésen eladatnak:

irodai felszerelések, butorok, esznyegek, képek, férfiruhák és fehérneműk, valamint utifelszerelések és egyéb tárgyak.

200 négyzetöglés telek
a Str. Sava Raicu (György-uccában) 6992
50.000 leiert eladó.
LEITNER mérnök
Arad, Piața Mihai Viteazul 10.

Négy szobás urimagánház
azonnal elfoglalható lakással, gazdálkodásra alkalmas, a külvárosban, nagy fedett folyosóval, 410 □-ös kerttel, esetleg keüőasztva, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.
LEITNER mérnök
Arad, P. Mih. Viteazul (Ferenc-t. 10) 6986

Ebédliő

6982 mahagóni szímben komplett, bórakékekkel eladó. Cím:

Paladics György asztalos Arad, Str. Nicol Filibescu (Fűrész-u.) 14.

PENZT SPÓROL, ha

ruházükségletét most szerzi be:

Bőr kabát eddig L. 5500
	most L. 4600
Szőrmés bekecs	eddig L. 4800
	most L. 3850
Téli felöltő ...	eddig L. 3500
	most L. 2300
Téli férfi öltöny	eddig L. 2500
	most L. 1950
Gummi kabát ...	eddig L. 960
	most L. 880
Gyermek gummi kabát	eddig L. 760
	most L. 600

MUZSAY-nál

ARADON, a színházzal szemben.

Szalagfűrész

900 m/m. nagyságu eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6990

Eladó házak.

Belvárosi üzletház, jóforgalmu aszfaltos uccában 480 ezer leiert eladó, fűszer és vendéglőüzlettel és két szobás lakással 200 ezer lei bankkölcsönnel terhelve, azonnal átvehető. — Állomás közvetlen közelében 2 szobás lakásu, új magánház 175 □-ös telekkel 250 ezer leiert eladó, azonnal beköltözhető. — Tőkebefektetésre alkalmas bérházak, Aradon háztelkek és a határban tanyás birtokok olcsón eladók.

BOROSS ügynökségnél Aradon, Strada Consistorului (Batthyány-u.) 9. 7002

Occasio!

Az uri szahfőség felosztása folytán visszamaradt valódi angol tétikabát, felöltő és öltöny szöveteket bámulatos olcsó áron árusítom ki

Schäffer Henrik
Arad, Bulev. Regina Maria 25.